

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžo/301/2015
Identifikačné číslo spisu: 1014200734
Dátum vydania rozhodnutia: 26.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1014200734.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: GENERIX, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 36 172 243, právne zastúpeného JUDr. Felixom Neupauerom, advokátska kancelária FELIX NEUPAUER & PARTNERS, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Žellova 2, 829 24 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. DK 301/00027/2013/R zo dňa 07.03.2014, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/92/2014-33 zo dňa 19. mája 2015 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/92/2014-76 zo dňa 5. októbra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/92/2014-33 zo dňa 19. mája 2015 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/92/2014-76 zo dňa 5. októbra 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. DK 301/00027/2013/R zo dňa 07.03.2014, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu (Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Trenčín) č. DK 301/00027/2012 zo dňa 12.02.2013. Týmto prvostupňovým rozhodnutím bolo podľa ustanovenia § 30 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zastavené správne konanie vo veci nároku žalobkyne na zaplatenie poplatku z omeškania podľa § 23 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 273/1994 Z. z.) vo výške 0,2% za každý deň omeškania v sume 32 573,07 Eur za obdobie 19.12.2002 až 04.06.2009 a zároveň ním bolo zastavené konanie podľa ust. § 30 ods. 1 písm. e/ Správneho poriadku vo veci nároku vo veci uplatnenia úroku z omeškania podľa ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v sume 54 483,37 Eur za obdobie 19.12.2002 až 04.06.2009.

Vo svojom odôvodnení krajský súd uviedol, že podľa jeho názoru žalobca nie je oprávnený domáhať sa na úrade vydania platobného výmeru na dlžné poistné, alebo poplatku z omeškania, pretože nie je zdravotnou poisťovňou. Vydať platobný výmer na dlžné poistné alebo poplatok z omeškania mohla do 31.12.2004 len zdravotná poisťovňa podľa zákona č. 273/1994 Z. z. a od 01.01.2005 úrad podľa zákona č. 581/2004 Z. z. a to len na základe návrhu uplatnenom zdravotnou poisťovňou. Je pravdou, že zákon č. 273/1994 Z. z. v ust. § 25a umožňoval zdravotnej poisťovni postúpiť pohľadávku na poistnom a poplatku z omeškania za stanovených podmienok. Podľa tohto ustanovenia mohla zdravotná poisťovňa postúpiť pohľadávku na poistnom, pohľadávku na prirážke k poistnému, pohľadávku na poplatku z omeškania, pohľadávku na poplatku za nesplnenie oznamovacej povinnosti a pohľadávku na pokute okrem pohľadávok zrušenej poisťovne tretej osobe s písomným súhlasom Ministerstva zdravotníctva SR a Ministerstva financií SR a po predchádzajúcom súhlase príslušnej správnej rady. Právna úprava zákona č. 273/1994 Z. z. účinná do 31.12.2004 umožňovala postúpiť pohľadávku zdravotnej poisťovne, ale neumožňovala postupníkovi domáhať sa u zdravotnej poisťovne vydania platobného výmeru podaním návrhu na vydanie platobného výmeru. Postupovaná pohľadávka mohla byť predpísaná platobným výmerom vydaným zdravotnou poisťovňou, nakoľko len v takom prípade bola právne vymožiteľná. Platobný výmer na dlžné poistné a poplatok z omeškania bola počas platnosti a účinnosti zákona č. 273/1994 Z. z. povinná vydávať len zdravotná poisťovňa.

Súd taktiež dodal, že ust. § 25a ods. 1 zákona č. 273/1994 Z. z. umožňovalo zdravotnej poisťovni postúpiť pohľadávku na poistnom, pohľadávku na prirážke k poistnému, pohľadávku na poplatku z omeškania, pohľadávku na poplatku za nesplnenie oznamovacej povinnosti a pohľadávku na pokute okrem pohľadávok zrušenej poisťovne po splnení podmienok uvedených v tomto ustanovení. Z uvedeného vyplynulo, že v prípade, ak bola zdravotná poisťovňa zrušená, nebola podľa zákona č. 273/1994 Z. z. oprávnená pohľadávky postúpiť vôbec.

Ďalej krajský súd uviedol, že v čase postúpenia predmetných pohľadávok dňa 07.07.2005 neexistoval v oblasti verejného práva právny predpis, ktorý by definoval všeobecné podmienky pre postúpenie pohľadávok na poistnom a poplatku z omeškania a teda by umožnil postúpenie takýchto pohľadávok. Vzhľadom k tomu, že pohľadávky na poistnom sú pohľadávky z práva verejného a nakladanie s nimi sa spravuje právom verejným, nebolo možné na postúpenie pohľadávok aplikovať právnu úpravu postúpenia pohľadávok podľa práva súkromného, ak to príslušný právny predpis výslovne neustanovoval. Zákon č. 581/2004 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2005 v ust. § 2 ods. 5 ustanovil, že „zdravotná poisťovňa nesmie vykonávať inú činnosť ako činnosť podľa ust. § 6.“ Keďže zákon č. 581/2004 Z. z. postúpenie pohľadávok na poistnom a poplatku z omeškania zdravotnej poisťovne, v čase postúpenia predmetných pohľadávok neupravoval, zdravotná poisťovňa nebola podľa tohto zákona oprávnená postúpiť takúto pohľadávku na tretiu osobu. Toto postúpenie bolo umožnené až zákonom č. 530/2007 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2008. Keďže ani právna úprava zákona č. 581/2004 Z. z. neumožňuje postupníkovi pohľadávky vzniknutej podľa zákona č. 273/1994 Z. z. domáhať sa na úrade vydania platobného výmeru, je zrejmé, že pohľadávka, ktorú v rámci konkurzného konania správca konkurznej podstaty PERSPEKTÍVY DZP postúpil navrhovateľovi, mala byť predpísaná platobným výmerom zdravotnej poisťovne pred jej postúpením, nakoľko len v takom prípade ju môže postupník právne vymáhať.

Krajský súd mal aj za preukázané, že zo Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 07.07.2005 vyplýva, že uplatňovaná pohľadávka na poplatku z omeškania v sume 32 573,07 Eur za obdobie od 19.12.2002 do 04.06.2009 nebola na žalobcu správcom konkurznej podstaty riadne postúpená. Ako vyplýva z prílohy zmluvy, predmetom pohľadávky bola pohľadávka na poplatku z omeškania za obdobie odo dňa omeškania do 18.12.2002. Predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 07.07.2005 nebola pohľadávka na poplatku z omeškania za obdobie odo dňa omeškania, do dňa zaplatenia pohľadávky na poistnom a teda predmetom postúpenia nebola pohľadávka za obdobie od 19.12.2002 do 04.06.2009.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa ustanovení § 205 ods. 2 písm. a), c), d) a f) OSP a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil

súdu prvého stupňa na ďalšie konanie spolu s priznaním náhrady trov konania.

Základ odvolania tvorí námietka žalobcu opakovane poukazujúca na už viackrát citované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Rks/1/2010 zo dňa 21.04.2010, ktorým rozhodol o právomoci žalovaného na rozhodnutie o nároku žalobkyne na zaplatenie poplatku z omeškania. Rovnako tak vychádzala aj z rozhodnutia Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3Cb 36/2010-67, ktorým súd v danej veci konanie zastavil a vec postúpil žalovanému pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorým bol nedostatok právomoci všeobecného súdu vo veci konať. Napriek uvedenému argumentu žalobcu, ktorý je pre danú vec z hľadiska legitímácie žalobcu kľúčový, sa krajský súd s aktívnou legitímáciou nevysporiadal riadne. Ďalej sa žalobca vo svojom veľmi podrobnom odvolaní s bohatou citáciou relevantnej judikatúry vyjadril k možnosti postúpenia pohľadávky na žalobcu.

Žalobca s poukazom na ustanovenie § 250 ods. 1 OSP a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžr 72/2012 zo dňa 13.11.2012 dal do pozornosti skutočnosť, že súd prvého stupňa nepribral do konania účastníka pôvodného správneho konania - Nemocnicu s poliklinikou Sv. Jakuba, n.o. Bardejov, so sídlom Sv. Jakuba 21, Bardejov.

Žalovaný vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že sa stotožňuje s rozsudkom súdu prvého stupňa v celom rozsahu a navrhol, aby ho odvolací súd ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 OSP. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 OSP) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s § 250j ods. 1 OSP odvolanie prípustné, a po vykonaní verejnej porady senátu dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je založený na procesných vadách, a z uvedeného dôvodu ho postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

Z obsahu administratívneho spisu a žalobou napadnutých správnych rozhodnutí odvolací súd zistil, že účastníkom súdom preskúmaného správneho konania bola i právnická osoba, NsP Sv. Jakuba, n.o., Bardejov, IČO: 36 167 908, so sídlom Sv. Jakuba 21, Bardejov, pričom krajský súd v konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP tohto účastníka v rozpore s ustanovením § 250 ods. 1 OSP nepribral do konania a s ním nekonal.

Podľa § 250ja ods. 7 OSP, ak Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje ako odvolací súd v obdobnej veci, aká už bola predmetom konania pred odvolacím súdom, môže v odôvodnení poukázať už len na podobné rozhodnutie, ktorého celý text v odôvodnení uvedie. V tejto súvislosti súd poukazuje na skutkovo a právne obdobné rozhodnutia sp. zn. 1Szd/4/2013 zo dňa 10.06.2014 a sp. zn. 1Sžso/43/2013 zo dňa 10.06.2014, ktorých text v potrebnom rozsahu uvádza v tomto rozhodnutí.

„Ako už Najvyšší súd vyššie uviedol (viď bod č. 11), účastníkmi pôvodného správneho konania nebola iba žalobkyňa, ale aj osoba, ktorej sa spor medzi žalovaným a žalobkyňou priamo dotýka v jej právach postúpením predmetnej pohľadávky, t. j. pán T. B.. Preto aj správne žalovaný na oboch stupňoch s touto osobou konal.

Najvyšší súd už prostredníctvom svojej judikatúry (najmä uznesenia sp. zn. 1Sžr/72/2012 z 13.11.2012) zdôraznil, že na základe teleologického výkladu nižšie uvedeného ustanovenia § 250 ods. 1 OSP je nepochybné, že vôľou zákonodarcu bolo v preskúmanom súdnom konaní podľa Druhej hlavy 5. časti OSP zabezpečiť takú ochranu účastníkovi správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté, že týchto účastníkov priberie do konania aj bez návrhu.

Podľa § 250 ods. 1 OSP účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Podľa názoru odvolacieho súdu, nepostupoval súd prvého stupňa v danej veci v intenciách citovaného zákonného ustanovenia, pretože z administratívneho spisu žalovaného jednoznačne vyplýva skutočnosť, že hoci odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného podala len žalobkyňa, účastníkom správneho konania bol aj ďalší subjekt, tak ako to vyplýva z administratívneho spisu a hoci táto osoba prvostupňové rozhodnutie nenapadla odvolaním a ani sa nedomáhala prieskumu správneho rozhodnutia súdnou žalobou, bola jednoznačne účastníkom správneho konania, ktorej práva by prípadným zrušením preskúmaného správneho rozhodnutia nepochybne mohli byť dotknuté (viď definícia účasti v zmysle § 14 Správneho poriadku).

Krajský súd sa mal preto zaoberať okruhom ďalších účastníkov (s ktorými správne orgány konali a ktorým aj doručovali preskúmané rozhodnutia), mal ďalej postupovať v intenciách vyššie citovaného zákonného ustanovenia a zabezpečiť im minimálnu vedomosť o tom, že súdny prieskum začal, ako prebieha a s akým právnym dopadom aj pre iného účastníka skončil.

Pokiaľ krajský súd nekonal so všetkými účastníkmi konania, svojím postupom odňal právo na súdny proces tomuto účastníkovi, ktorí ním bol aj v správnom konaní a ktorý právo byť účastníkom preskúmacieho konania zaručuje zákon v § 250 ods. 1 O.s.p., a teda mu odňal možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.“

Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 250ja ods. 3 posledná veta v spojení s § 221 OSP z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 246c ods. 1 v spojení s § 221 ods. 2 OSP.

Odvolací súd sa vzhľadom na procesné pochybenie súdu prvého stupňa vecou samou nezaoberal. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude rozhodnúť o príbratí do preskúmacieho konania účastníka konania v zmysle § 250 ods. 1 OSP a v ďalšom konaní sa riadiť právnymi názormi odvolacieho súdu vyslovenými v hore citovaných rozhodnutiach, ako aj zväziť dôvodnosť ďalšej argumentácie žalobcu s dopĺňujúcim obsahom.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože s poukazom na § 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 OSP bude povinnosťou súdu prvého stupňa v novom rozhodnutí vo veci rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zák. č. 757/2004 o súdoch o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.